

BRUGFUNCTIONARIS PRIMAIR ONDERWIJS

Beste lezer,

Wat fijn dat u onze brochure over de brugfunctionaris primair onderwijs van R-Newt Kids* in handen heeft!

Het werkgebied van R-Newt, het kinder- en jongerenwerk van ContourdeTwern, is er voor en met kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 27 jaar én hun ouders. Wij geloven in krachtige ouders, krachtige kids, een krachtige omgeving en krachtige medewerkers.

R-Newt Kids is al enkele jaren actief in het primair onderwijs. In deze brochure kunt u lezen wat onze visie is en hoe wij de functie van brugfunctionaris de afgelopen jaren hebben ontwikkeld tot de rol die we inmiddels op verschillende basisscholen vervullen. We ontwikkelen vanuit onze expertise

continu door. Dit doen we met onder meer betrokken partijen, waaronder GGD en het (school)maatschappelijk werk. We doen het nooit alleen.

Mocht u naar aanleiding van deze brochure meer informatie willen over wat wij voor u kunnen betekenen; wij gaan graag met u in gesprek. Wij leren van productieve samenwerkingen en verheugen ons op nieuwe opdrachten en uitdagingen!

Neem gerust contact met ons op via secretariaat@r-newt.nl.

Met vriendelijke groet,

Floor van Berkel
directeur R-Newt

*R-Newt Kids is het kidswerk van ContourdeTwern | www.r-newt.nl/kids

“DANKZIJ DE BRUGFUNCTIONARIS HEB IK MIJN LEVEN WEER OP DE RIT”

Daisi is alleenstaande moeder als ze in 2021 naar Nederland komt. Ze spreekt de taal niet, heeft veel zorgen en geen netwerk. Gelukkig komt Daisi in contact met brugfunctionaris Ilke. Zij staat naast Daisi tijdens de zoektocht naar rust en ruimte in de chaotische wereld van regels en hulpverlening.

“ZE NAM DE TIJD VOOR MIJ”

Daisi heeft een dochter van zes jaar. Ze kwam ruim twee jaar geleden met Ilke in gesprek via de school waar zij binnenliep, omdat ze dacht dat haar dochter met drie jaar naar school moest. Ze was net in Nederland en er was veel onrust in haar leven. Goede huisvesting, verzekeringen en inkomen waren niet geregeld. Haar dochttertje was bijna vier jaar en sprak net als haar moeder niet de Nederlandse taal. Daisi: “Ik wist niet goed waar ik moest beginnen en wie ik waarvoor moest hebben. Toen ik in contact kwam met Ilke, nam ze de tijd voor mij en vroeg me naar mijn verhaal. Daarna zei ze dat ze me ging helpen. Ze stuurde me niet weg, maar verbond me met de juiste

instanties zoals maatschappelijk werk en de GGD. Ze hielp me met bonnen van de Albert Heijn, zodat ik boodschappen kon doen. Ook regelde ze via organisaties in de wijk speelgoed en kleding. Daar gingen we samen heen, zodat ik het nu makkelijk zelf kan regelen. Zo kwam er langzaam meer rust. Ondertussen startte mijn dochter met een VVE-indicatie op een kinderdagverblijf en enkele maanden later op de basisschool. Bij elke stap vroeg Ilke me wat ik wilde, welke kant ik op wilde. Hoe onrustig mijn situatie ook was, ze liet de keuze aan mij. Ik zie Ilke regelmatig in de ouderkamer of op het schoolplein. Ze vraagt dan altijd even hoe het met ons gaat. Als ik vragen heb, kan ik haar dus snel vinden.”

NIET MEER AFHANKELIJK

Toen de belangrijkste dingen geregeld waren, gingen we de wijk verder verkennen. Daisi: “Ilke weet wat er in de wijk te doen is. Nu bezoek ik elke week met mijn dochter een inloopactiviteit in het wijkcentrum en als er iets wordt georganiseerd in de wijk, zijn wij erbij. Ook ben ik gestart met fietslessen, zodat ik niet zo afhankelijk ben van de bus.” Zo werkt Daisi hard aan een fijn leven voor haar en haar dochter.

FIJN NAAR SCHOOL

Afgelopen jaar kwam de woonsituatie van Daisi en haar dochter steeds meer onder druk te staan en ze komen op straat terecht. De juf trekt aan de bel, omdat ze zich zorgen maakt om haar leerling en deelt haar zorgen met moeder en de brugfunctionaris. Daisi: “Ilke pakte het op, overlegde met schoolmaatschappelijk werk en schakelde met een andere afdeling van het wijkteam en een collega bij sociaal werk. Na een moeilijke periode is

dan eindelijk het moment aangebroken dat mijn dochter en ik binnenkort een eigen woning krijgen. Ik kijk er ontzettend naar uit dat mijn dochter zich niet meer druk hoeft te maken over waar we slapen en een fijn huis heeft om in thuis te komen, zodat ze zich kan concentreren op school.”

DE BRUGFUNCTIONARIS DENKT MEE

Daisi: “De brugfunctionaris is er voor mij, ze ziet mij en ze vindt het belangrijk dat het goed met mij gaat. Ik had veel last van stress in deze periode en bij Ilke vind ik een luisterend oor en iemand die met me meedenkt. Ze weet altijd de juiste mensen te vinden om mij verder te helpen. Doordat ze aanwezig is op school, kan ik haar makkelijk vinden en weet de school ook wat er thuis allemaal speelt. Ik heb Ilke al uitgenodigd om te komen eten als ik in mijn nieuwe huis zit om haar te bedanken. Als ik Ilke niet had ontmoet, had mijn leven er nu heel anders uitgezien.”

TOELICHTING

Voor deze publicatie zijn meerdere bronnen gebruikt. Een groot gedeelte is gebaseerd op het uitvoerende werk wat brugfunctionarissen van R-Newt de afgelopen jaren hebben gedaan in samenwerking met een aantal basisscholen. Aanvullend daarop is gebruik gemaakt van de kennis die er in het land is over de inzet van brugfunctionarissen, met als belangrijkste werk de publicatie 'De brugfunctionaris op school' van de Gelijke Kansen Alliantie (2022) en sluit aan op de regeling brugfunctionarissen die vanaf 2024 ingaat.

WAAROM EEN BRUGFUNCTIONARIS?

In wijken waarin veel gezinnen opgroeien in een kwetsbare en kansarme positie is de samenwerking tussen scholen en ouders niet vanzelfsprekend. Schoolpersoneel vindt het vaak lastig om de ouders te bereiken en ondersteunen. Ze missen zo vaak het zicht op mogelijke problemen in de thuissituatie. Problemen die op hun beurt de ontwikkeling van kinderen in de weg kunnen staan. De brugfunctionaris verbindt deze ouders aan de school, stimuleert de ouderparticipatie en vergroot de ouderbetrokkenheid.

GELIJKE KANSEN

De brugfunctionaris slaat een brug tussen school, kind en gezin en zorgt ervoor dat kinderen mee kunnen blijven doen en hun talenten kunnen ontwikkelen. Door vroegtijdig problemen in de thuissituatie te signaleren en daar wat aan te doen, werkt het concept preventief en draagt het bij aan gelijke kansen voor ieder kind.

DUURZAME RELATIE

Een brugfunctionaris ondersteunt ouders, bijvoorbeeld op sociaal, opvoedkundig of financieel gebied. Brugfunctionarissen zijn altijd verbonden aan de school. De school is vaak een eerste ingang om met ouders in gesprek te raken over hun kind, de thuissituatie en mogelijke zorgen die er zijn. De brugfunctionaris op school is cruciaal voor het contact met alle ouders en kwetsbare ouders in het bijzonder. Ze blijven de hele basisschoolperiode (en soms ook daarna) betrokken, zien de ouders regelmatig en bouwen zo een duurzame relatie op gebaseerd op aandacht en vertrouwen.

ZICHT OP KWETSBARE THUISITUATIES

Een brugfunctionaris komt bij gezinnen thuis. Bijvoorbeeld als een leerkracht zorgen heeft over de thuissituatie van een kind, maar vaak ook daarvoor al. Heel vaak gaat het om kwetsbare gezinnen die leven in armoede. Armoede gaat vaak gepaard met andere problemen binnen een gezin (denk aan verslaving of een vechtscheiding). Het levert soms ook schaamte op. Een brugfunctionaris creëert een vertrouwensband en kan van daaruit laagdrempelig ondersteuning bieden. Ze zijn echter geen zorgverlener, maar weten wel waar ze moeten zijn voor de juiste hulp en ondersteuning.

Zij kunnen bijvoorbeeld wijzen op mogelijkheden voor financiële vergoeding of andere ondersteuning (Leergeld, aanvraag Voedselbank, sociaal wijkteam). 'We lossen het op' is de boodschap.

OUDERBETROKKENHEID

Uit onderzoek is bekend dat een stabiele, veilige en kansrijke thuissituatie, en dus ook de rol van ouders, één van de succesfactoren is voor de leerprestaties van kinderen. Het onderwijsondersteunende gedrag van ouders heeft een positief effect op het functioneren van leerlingen binnen school, op hun cognitief functioneren, hun schoolprestaties, werkhouding, motivatie en zelfwaardering. Verschillende

studies laten zelfs zien dat bij gezinnen met een lage sociaaleconomische status de effecten van ouderbetrokkenheid (zowel thuis als op school) op de prestaties van leerlingen het grootst zijn. Een brugfunctionaris betreft ouders bij de school, bijvoorbeeld door ze uit te nodigen bij de ouderkamers, hen te stimuleren om een actievere bijdrage te leveren op school, bij klassenuitjes en sportmiddagen en te stimuleren om in gesprek te gaan met leerkrachten over hun kind. Zo zorgen ze ervoor dat ouders meeleven met wat er op school gebeurt en het leren ondersteunen.

STERK, VEILIG EN PEDAGOGISCH NETWERK

De beste omgeving voor kinderen om zich te ontwikkelen is een sterk en veilig sociaal netwerk. Een netwerk waarbinnen ouders, professionals en andere betrokkenen uit de sociale omgeving samenwerken om kinderen zo goed mogelijk te ondersteunen bij het spelen, werken en leren. Open communicatie, vertrouwen, gelijkwaardigheid en wederzijds goed afstemmen van verwachtingen zijn de basis van deze 'pedagogische driehoek', met als doel de optimale ontwikkeling van kinderen en jongeren op cognitief en sociaal-emotioneel vlak. De brugfunctionaris kan eraan bijdragen dat zo'n pedagogische driehoek kan ontstaan en in stand wordt gehouden.

Niet alleen de samenwerking tussen ouder, kind en professionals is van belang, ook de samenwerking tussen verschillende professionals en instellingen (denk aan IKC's, CJG, wijkteams, sportverenigingen, GGD, buurtwerk, bibliotheek etc.) die met dezelfde gezinnen werken is van belang voor de ontwikkelkansen van kinderen.

Ook hierin kan de verbindende kracht van de brugfunctionaris een waardevolle bijdrage leveren. De brugfunctionaris heeft contact met alle instellingen, kent de mensen en de mogelijkheden en kan zo de juiste bruggen slaan.

“DE BRUGFUNCTIONARIS IS DE SOCIAAL WERKER VAN DE SCHOOL”

Omdat de brugfunctionaris vaak bij ouders thuis komt, ziet deze wat zich werkelijk achter de voordeur afspeelt. Bij problemen die de ontwikkeling van het kind in de weg staan, kan de brugfunctionaris samen met de ouders op zoek gaan naar een passende oplossing. Nikkie Groenendaal, directeur van basisschool Don Sarto in Tilburg, beaamt dit: “Onze brugfunctionaris slaat een brug tussen school en thuisomgeving.”

Don Sarto heeft twee brugfunctionarissen in dienst, Laura en Sandy. Voor lange of korte tijd ondersteunen zij gezinnen die het moeilijk hebben. Belangrijkste uitgangspunt hierbij is dat de ouders (weer) zelfredzaam worden, waardoor iedereen tot rust komen. Want onrustige ouders veroorzaken onrustige kinderen. Nikkie: “Zoals bij het gezin dat met zes kinderen in een rijtjeshuis woont. De drie jongste kinderen slapen bij de ouders op de kamer. Het is mogelijk om van de zolder meerdere kamers te maken, maar de ouders wisten door de taalbarrière niet hoe ze dit bij de woningbouwvereniging aan moesten pakken. Met hulp van Laura is dit probleem aangekaart bij de woning-

bouwvereniging en andere instanties en wordt in de toekomst de verbouwing in gang gezet.” Niet iedereen heeft hulp nodig, maar als je die wel nodig hebt, is het best pittig om dit toe te geven. Omdat de brugfunctionaris het gezicht van de school en de wijk is, kan ze op een laagdrempelige en gelijkwaardige manier een vertrouwensband opbouwen en komt ze ook bij de gezinnen thuis. De brugfunctionaris kan helpen bij het openen van brieven en/of rekeningen, mocht het gezin hiertoe door omstandigheden niet in staat zijn en doorverwijzen indien nodig. Nikkie: “Dat preventieve stuk is essentieel voor deze functie. Eigenlijk fungeert ze als een soort sociaal werker van de school.”

IEDER KIND MOET KIND KUNNEN ZIJN

Soms komt het voor dat kinderen door belemmeringen in de thuissituatie niet mee kunnen doen aan sociale activiteiten in de wijk. Zoals bij het meisje dat dolgraag wilde voetballen bij een voetbalvereniging. Omdat haar vriendinnetjes daar ook voetbalden. De leerkracht ontdekte echter dat haar ouders niet de de financiële middelen hadden om haar wens te realiseren. Nikkie: “Ieder kind moet kind kunnen zijn. We willen dat een kind zich breed ontwikkelt, zowel op het gebied van taal en rekenen, als op sociaal gebied. Het is voor ons een absolute no go als een kind buitengesloten wordt van (sportieve) activiteiten, omdat de ouders dit niet kunnen organiseren.” Nikkie schakelde Laura in. Samen met de ouders vroeg ze een regeling aan om de contributie te betalen. Het meisje speelt nu de sterren van de hemel.

ELKE SCHOOL VERDIENT EEN BRUGFUNCTIONARIS

Nikkie raadt iedere basisschool aan een brugfunctionaris in dienst te nemen. “De brugfunctionaris vormt een enorme ontlasting voor onze leerkrachten. Natuurlijk hebben leerkrachten een groot aandeel in het omgaan met de thuisomgeving, maar omdat lesgeven hun core business is, ontbreekt hiervoor vaak de tijd. De brugfunctionaris kan net iets dieper in de complexe materie duiken en gezinnen optimaal ondersteunen. Dat is voor onze leerkrachten een enorme bijvangst en tijdsbesparing en is ten gunste voor de groei en ontwikkeling van zowel ouders als kinderen.”

WAT DOET EEN BRUGFUNCTIONARIS?

De brugfunctionaris is de verbinder tussen de leefwerelden van de school, thuis en wijk. Voor de ontwikkeling van ouders en kinderen is het van belang dat integraal gekeken wordt naar de verschillende facetten die invloed hebben op hun ontwikkeling. Door zicht te hebben op zowel de ontwikkelingen op school, als de situatie thuis en in de wijk, kan de brugfunctionaris hiertussen 'bruggen' slaan. Voor de school is de brugfunctionaris de 'brug' naar wat er speelt binnen de gezinnen, de (voorzieningen in de) wijk en sparringpartner bij thema's die breder zijn dan enkel onderwijs. Voor gezinnen is de brugfunctionaris een laagdrempelige ingang bij de school. De brugfunctionaris kan ouders meenemen in wat er op school gebeurt en hoe ze dit kunnen ondersteunen. Tegelijkertijd is de brugfunctionaris een vertrouwenspersoon die naast ouders staat, kan fungeren als sparringpartner als het gaat om opvoeden en opgroeien en hen kan helpen bij hun uitdagingen en/of kan wijzen naar organisaties die deze hulp kunnen bieden. Hoe doet de brugfunctionaris dit allemaal? In de kern gaat het om het zien, horen en aanvoelen wat er speelt, contact leggen en zoeken naar oplossingen. Preciezer heeft de brugfunctionaris een aantal kerntaken die hij/zij inzet.

VERTROUWEN EN TALENTONTWIKKELING (PRESENTIE)

De brugfunctionaris is een belangrijke vertrouwenspersoon en gezicht voor ouders en kinderen. Daarom is de brugfunctionaris zichtbaar en herkenbaar in en rondom de school, in de wijk en bij mensen thuis. Zo is hij/zij 's ochtends aanwezig op het schoolplein om gesprekken aan te gaan met ouders en kinderen om op die manier contact te leggen, een luisterend oor te bieden en te zien en horen wat er speelt. Nadat er een vertrouwensband is gecreëerd, wordt de brugfunctionaris voor ouders en kinderen (met name zij die opgroeien in een kwetsbare positie) een vertrouwenspersoon waarbij zij zich kunnen uiten over bijvoorbeeld zorgen die zij hebben. Dit kan gaan om praktische zaken zoals geldzorgen en het aanvragen van bepaalde middelen, maar ook om spanningen thuis en obstakels in het opvoeden van hun kind(eren).

Naast de ouders, is de brugfunctionaris er ook voor de kinderen. Hij/zij kijkt naar de interesses, kwaliteiten en talenten van het kind en kijkt hoe dit gestimuleerd kan worden. Denk bijvoorbeeld aan het zorgen dat een kind kan sporten, het organiseren van naschoolse activiteiten of het meedenken over een passende vervolgstap richting een middelbare school. Vanwege de aanwezigheid van jongerenwerkers van R-Newt op middelbare scholen, kan de brugfunctionaris ook zorgen voor een 'zachte landing' in het VO.

SIGNALEREN EN VERBINDEN VAN LEEFWERELDEN

Door zijn/haar presentie haalt de brugfunctionaris in een vroeg stadium veel op over wat er speelt op school, bij gezinnen thuis en in de wijk. De brugfunctionaris verbindt de signalen uit deze verschillende leefwerelden met elkaar. De kennis die bij de school ontbreekt over de thuissituatie en wat er in de wijk speelt, brengt de brugfunctionaris mee de school in en hij/zij geeft gezinnen mee wat er op school gebeurt en hoe zaken in het onderwijs werken. Ook op school vangt een brugfunctionaris andere signalen op dan het schoolpersoneel en/of kan de brugfunctionaris samen met leerkrachten signalen (van bijvoorbeeld armoede of kindermishandeling) beter duiden en vertalen naar wat dit betekent en hoe hiermee om te gaan. Het doel is om signalen in een vroeg stadium op te vangen, een beter beeld te krijgen van de gezinnen, voor aansluiting met de school te zorgen, begrip over en weer te bewerkstelligen, situaties (integraal) beter in te kunnen schatten en zo preventief te kunnen handelen.

ONDERSTEUNEN, INFORMEREN EN DOORVERWIJZEN

De brugfunctionaris ondersteunt gezinnen die (tijdelijk) hulp of ondersteuning nodig hebben. Dit kan zijn op het gebied van opvoeden en opgroeien, armoede, vrije tijd, psychosociale problematiek etc. Deze gezinnen zijn vaak vanwege schaamte, angst of afstand lastig te bereiken voor de reguliere hulpverlening, maar gaan vaak wel naar een brugfunctionaris met hun problemen en zorgen.

De brugfunctionaris straalt uit dat er tijd voor hen is en dat ze laagdrempelig geholpen kunnen worden bij alles wat er speelt. De ondersteuning wordt geboden op individueel niveau, maar ook in groepen (bijvoorbeeld in de ouderkamer). De brugfunctionaris kan door zijn/haar kennis van de sociale kaart gezinnen informeren op de wijze die aansluit bij hun belevingswereld en taal. Daarnaast zorgt de brugfunctionaris ervoor dat gezinnen bij de juiste persoon of organisatie terecht komen, voor eenmalige hulp of een langer traject. Om de drempel hiernaartoe zo veel mogelijk te verkleinen, neemt de brugfunctionaris voor een periode ook ouders bij de hand en zorgt daarmee voor een warme overdracht.

SAMENWERKEN

De brugfunctionaris verbindt de school met de gezinnen en de wijk en werkt samen met de verschillende personen binnen de school en organisaties in de wijk en stad. Hij/zij zorgt ervoor dat de school verbonden is met hun leerlingen en ouders en organisaties in de stad en dat zij verbonden zijn met de school.

Binnen de school is de brugfunctionaris nauw in samenwerking met de verschillende disciplines binnen de school. De brugfunctionaris is een vast onderdeel van het ondersteuningsteam op school en werkt voortdurend samen met de leerkrachten, intern begeleider (IB'er) en directie.

Leerkrachten

Naast de brugfunctionarissen signaleren leerkrachten natuurlijk veel rondom een kind of ouder. Ze kunnen bijvoorbeeld merken dat een kind geen eten meeneemt naar school, regelmatig ruzie maakt in de pauzes of vaak verdrietig is. Zij weten echter niet altijd hoe hier mee om te gaan of ze hebben de tijd niet om met elk signaal aan de slag te gaan. De brugfunctionaris kan leerkrachten ondersteunen door meer inzicht te geven in het duiden van een signaal, zelf signalen te delen of nauw samen te werken bij een oplossing voor een ouder of kind.

IB'er

Een intern begeleider heeft zicht op kinderen en ouders die extra ondersteuning nodig hebben. De brugfunctionaris heeft in sommige gevallen meer zicht op een gezin waardoor de mogelijke hulpvraag beter geduid kan worden. Ook heeft een brugfunctionaris een andere relatie met ouders en kinderen waardoor inzet van de brugfunctionarissen soms effectiever is. De IB'er en brugfunctionaris stemmen regelmatig af over signalen en wie welke vraag oppakt. De brugfunctionaris is daarnaast ook een vast onderdeel van het ondersteuningsteam op school en sluit aan bij de relevante overleggen.

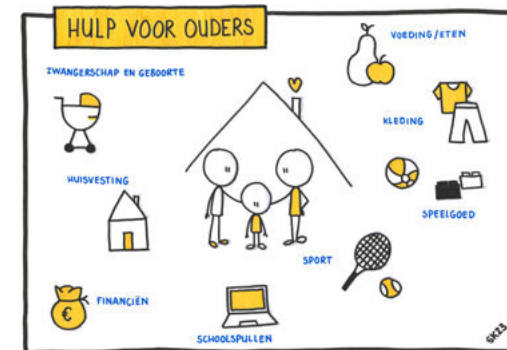
Directie

De brugfunctionaris werkt daarnaast ook samen met de directie van de school. Dit is met name op het gebied

van afstemming over de positionering binnen de school en visie op wat de kinderen en ouders nodig hebben en hoe de school, samen met de brugfunctionaris hierin kan voorzien. Ook is de directie betrokken als het gaat om complexe casussen die vragen om verantwoordelijkheid vanuit de directie.

Samenwerking met partners in de wijk en stad

De brugfunctionaris slaat de brug tussen de school en andere partners in de wijk en stad. Denk hierbij aan het wijkteam, GGD, kinderopvang, politie, jongerenwerk, sportverenigingen en andere wijkinitiatieven. Deze brug slaat de brugfunctionaris door informatie op te halen en te delen en een integrale kijk en aanpak te faciliteren waarin er ook afstemming is over ieders rol bij een gezin.

bron: Suzanne van den Kieboom

“DOOR KRACHTIGE OUDERS KRIJG JE KRACHTIGE KINDEREN”

Steeds meer ouders leggen in deze complexe samenleving niet alleen schoolgerelateerde vragen op het bordje van leerkrachten, maar ook allerlei hulpvragen op sociaal-maatschappelijk gebied. Echter, veel leerkrachten hebben hier de tijd niet voor. Basisschool Hubertus wilde deze ouders niet met een kluitje in het riet sturen en stelde Suzanne Jansen aan als brugfunctionaris om hen bij hun hulpvraag te ondersteunen.

Suzanne: “Mijn rol als brugfunctionaris is ingezet om de behoefte bij ouders op te halen, hen te ondersteunen bij hun hulpvraag, door te verwijzen naar instanties, maar ook om hen met elkaar te verbinden. Hierbij moet je omdenken. Je kunt namelijk kinderen krachtig

maken, maar als de ouders omvallen, sijpelt alles wat je erin stopt weer weg. Draai de boel om: als je ouders krachtig maakt, krijg je krachtige kinderen. Mijn ondersteunende rol gaat dan ook als een lopend vuurtje rond in de school en wijk. De gehele basisschoolperiode kunnen ouders bij mij terecht. Zo ontstaat er vaak een vertrouwensband. Hierdoor komen inmiddels ook zaken naar boven waar ouders niet meteen mee durven komen, je krijgt beter zicht op de hulpvraag.”

DE VRAAG ACHTER DE VRAAG

Ze denkt aan de alleenstaande vader met twee kinderen die extra sturing op gedrag nodig hebben. Vanwege alle prikkels kon hij niet met hen naar de buurtspeeltuin. Hij wilde een speeltuin in hun achtertuin aanleggen, maar had daarvoor geen geld. Suzanne: “Dankzij mijn bemiddeling maakte een klusteam van een sociaal wijkproject een speelplek in de tuin, waar ze nu rustig kunnen spelen. Tegelijkertijd kwam bij vader een andere vraag naar boven. De kinderen krijgen op dit moment specialistische zorg, maar wat als ze later groter worden? Wat vraagt dat van hem als ouder? Hij had behoefte aan sparren over opvoeding nu en later, van kinderen met speciale zorg. Vervolgens kijken we samen welke instelling hierbij kan helpen. Door die tuinvraag kwam de opvoedingsvraag naar boven: de vraag achter de vraag. Die alleen maar kan ontstaan door de tijd en vertrouwensrelatie die je opbouwt. Dat is de winst die de brugfunctionaris boekt.”

OUDERS VERBREDEN ELKAARS NETWERK

Ouders zitten soms met dezelfde vraagstukken, maar weten dat niet van elkaar. In de ouderkamer komen deze naar boven. Suzanne: “Hier komen ouders met elkaar in verbinding, kunnen ze ervaringen uitwisselen en verbreden ze elkaars netwerk.” Zoals de vrouw die thuis

ernstige schimmel op de muren had, maar door taalproblemen haar klacht niet duidelijk kon maken bij de woningbouwvereniging. Suzanne: “In de ouderkamer werd die klacht wel duidelijk. Omdat moeder zelf twijfelde of dit wel ernstig genoeg was besprak ze het in haar eigen taal in de ouderkamer. Andere moeders hadden snel door dat dit echt om een onhoudbare situatie ging en stimuleerden de betreffende moeder om verdere actie te ondernemen. De school kon hier een bemiddelende rol in spelen, inmiddels is het huis door de woningbouwvereniging gesaneerd en woont moeder met haar kinderen weer in een gezonde omgeving.”

OUDERS KOMEN TOT BLOEI

Waar is ze trots op? “Ouders met een klein netwerk worden snel opgenomen in de groep, maken met elkaar grote stappen en komen tot bloei. Door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk te doen of taalles te volgen. Goed voorbeeld doet goed volgen, waar eerst een moeder begon met autorijlessen, volgden er uiteindelijk acht moeders autorijlessen, met rijbewijs als resultaat. Zo worden ouders zelf sterker, onafhankelijker en maken ze stappen in hun eigen ontwikkeling. En als ouders groeien komt dat ook de ontwikkeling van het kind ten goede”, sluit Suzanne af.

WAT DOET EEN BRUGFUNCTIONARIS NIET?

Omdat brugfunctionarissen over veel competenties beschikken en daardoor zaken kunnen oppakken, kunnen ze anderen veel werk uit handen nemen. Brugfunctionarissen weten echter ook waar de rol van de ander ligt en wat ze dus niet moeten doen.

ROL VAN DE LEERKRACHT

De rol van leerkrachten richting ouders blijft belangrijk en wordt niet vervangen door de brugfunctionaris. Vanwege drukte of handelingsverlegenheid van leerkrachten én de expertise van de brugfunctionaris, kan het verleidelijk zijn voor leerkrachten om snel naar de brugfunctionaris te verwijzen. Hoewel de brugfunctionaris graag zijn/haar expertise inzet, kan dit de rol van de leerkracht kleiner doen lijken dan het daadwerkelijk is. Daarnaast kan een brugfunctionaris onmogelijk alle vraagstukken oppakken en is het meer duurzaam om de expertise van de brugfunctionaris te delen met de leerkrachten, zodat zij ook zelf de ouders en kinderen (uit kwetsbare posities) weten te bereiken.

FORMELE TAKEN VAN DE SCHOOL

De brugfunctionaris vormt een vast onderdeel van het ondersteuningsteam op school en stemt voortdurend af met de leerkrachten, IB'er en directie. Als het gaat om formele taken die bij de school liggen, zoals het doen van een aanvraag voor een TLV of het doen van een melding huiselijk geweld en kindermishandeling, dan laat de brugfunctionaris dit over aan de directie of IB'er.

BEGELEIDING

Vanwege de vertrouwensband en betrokkenheid die een brugfunctionaris opbouwt met het gezin, kan de verleiding zich voordoen om bij een hulpvraag vanuit het gezin, het gezin zelf te gaan begeleiden. Hoewel dit met alle goed bedoelingen gebeurt, is het gezin hier op de lange termijn niet bij gebaat. De brugfunctionaris is in dit geval niet degene die moet begeleiden, maar moet verbinden met de juiste personen en organisaties. Daar ligt de kracht van de brugfunctionaris. De brugfunctionaris heeft wel als taak om de drempel richting andere instanties te verlagen door warm over te dragen en (indien nodig) voor nazorg te zorgen.

HET BEGINT BIJ AFSTEMMING EN SAMENWERKING

De brugfunctionaris en de school komen er eigenlijk altijd samen uit. Door regelmatig af te stemmen, niet alleen over casuïstiek maar ook over verwachtingen van elkaar, wordt ieders toegevoegde waarde en rol vaak snel helder. Op die manier kunnen zowel het schoolpersoneel als de brugfunctionaris in hun kracht worden gezet en elkaar aanvullen.

“DE BRUGFUNCTIONARIS IS EEN MEESTER IN VERBINDEN EN ORGANISEREN”

Arnee Segers is intern begeleider op basisschool Hubertus. Ze coacht leerkrachten om het onderwijs zo passend mogelijk te maken voor kinderen. Arnee: “Je kunt kwalitatief goed onderwijs verzorgen, maar wanneer er in de thuissituatie van een kind sociale problematieken spelen, zoals armoede, kan dit de ontwikkeling en het leerproces van een kind negatief beïnvloeden. Daarom hebben we een brugfunctionaris aangenomen. De brugfunctionaris is een verbinder tussen school, ouders en de wijk.”

VERBINDINGEN LEGGEN

Suzanne Jansen is twee jaar brugfunctionaris bij Hubertus. Arnee: “Suzanne is een meester om vanuit de relatie met zowel ouders als team en maatschappelijke vraagstukken signalen op te halen en van daaruit verbindingen te leggen en initiatieven te organiseren. Zo hebben op donderdag een groep ouders taalles, middels het

koken van soep voor de hele school. Daardoor kunnen onze leerlingen elke week genieten van een warme kop verse soep vol groenten en leren onze ouders steeds beter de Nederlandse taal. Een win-winsituatie! De Week van de Lentekriebels was op onze school geen probleem, omdat Suzanne dit vóór was door twee weken daarvoor een medewerker van de GGD uit te

nodigen en met ouders het gesprek aan te gaan over de inhoud en de meerwaarde van deze voorlichting voor onze kinderen. Tijdens de week zelf waren er geen zorgen of vragen meer van ouders.”

GEWOON SUZANNE

Door haar presente houding en de investering die Suzanne dagelijks doet in de relatie, vertrouwen ouders haar hun vragen of zorgen toe. Arnee: “In onze wijk komt het regelmatig voor dat ouders een klein netwerk hebben en de Nederlandse taal nog aan het leren zijn. Middels (netwerk)tolken kan Suzanne helpen dit netwerk te verbreden en de hulpvraag helder te krijgen. De ouderkamer speelt hierbij een belangrijke rol. Suzanne heeft een community gebouwd waar ouders elkaar kunnen ontmoeten, ondersteunen en om advies vragen. Je hoeft het immers niet allemaal alleen te doen. It takes a village to raise a child. Door de goede samenwerking binnen school en in de wijk kunnen signalen of vragen snel worden opgepakt en wordt voorkomen dat de problemen groter worden. Suzanne kan ook helpen bij het vinden van de juiste richting naar hulpverleningsinstanties als het IMW en de Voedselbank. Hierin werken wij veel samen.”

Ook signalen die Suzanne hoort over school of over leerkrachten worden snel opgepikt en bespreekbaar gemaakt, zodat het niet verder

escaleert. Arnee: “Zo houden we de sfeer goed en voelen mensen zich gehoord. Suzanne heeft de ouders met elkaar én met de school verbonden en is het gezicht van de school geworden. In die zin is ze voor onze ouders geen brugfunctionaris, maar gewoon Suzanne.”

IEDEREEN IS WELKOM EN MAG ER ZIJN!

Arnee: “Onze school is het hart van de wijk. Een wijk waarin veel gezinnen uitdagingen kennen. We zien soms signalen bij de kinderen, zoals het ontbreken van een winterjas of passende schoenen. Sommige kinderen hebben weinig of geen fruit bij zich, of maar één boterham.” Suzanne is samen met de ouders van de ouderkamer op het idee gekomen een kledingwinkel te starten met gratis kinderkleding waar iedereen kleding mag halen en brengen. Suzanne coördineert ook het schoolontbijt. Arnee: “Ook daar hebben we de ongelijkheid weggehaald. De vraag of kinderen komen omdat er thuis geen tijd is, geen eten is of gewoon voor de gezelligheid, wordt niet gesteld. Iedereen is welkom en mag er zijn! De kledingkast en het schoolontbijt staan symbool voor de ondernemersgeest en zelfredzaamheid van de ouders die elkaar op een gezellige en laagdrempelige manier kunnen ontmoeten en ondersteunen. En ere wie ere toekomt... zonder Suzanne was dit niet mogelijk geweest.”

WAT HEEFT EEN BRUG-FUNCTIONARIS NODIG?

DUIDELIJKE ROL- EN TAAKVERDELING IN DE SAMENWERKING MET SCHOOL

De brugfunctionaris is geen werknemer van de school, maar onderdeel van het sociaal werk in de wijk. Tegelijkertijd is de brugfunctionaris wel sterk verbonden met de school en dient er een duidelijke rol- en taakverdeling te zijn tussen de brugfunctionaris en de verschillende disciplines binnen de

school. Op die manier versterken de professionals elkaar en loopt men niet in elkaars vaarwater. Op die manier kan de brugfunctionarissen bijvoorbeeld leerkrachten ontlasten en laten focussen op het bieden van onderwijs door sociale vraagstukken van ouders op te pakken. De belangrijkste samenwerkingspartners binnen de school zijn de leerkrachten, IB'er en directie.

DUIDELIJKE ROL- EN TAAKVERDELING IN DE SAMENWERKING MET PARTNERS IN DE STAD

De brugfunctionaris werkt samen met de partijen in de wijk en stad om ouders en kinderen verder te helpen. Om dit goed te kunnen doen, dient duidelijk te zijn wat de verschillende partners in de wijk/stad doen, wat zij kunnen betekenen voor gezinnen en hoe de communicatie en doorverwijzing vanuit de brugfunctionaris verloopt. De brugfunctionaris kent deze sociale kaart van de stad goed en weet zo welke organisatie of persoon hij/zij nodig heeft om een gezin verder te helpen. Met samenwerkingspartners in de stad die in de leeftijd 0-12 jaar een belangrijke rol spelen, zoals de GGD en maatschappelijk werk is het van belang om regelmatig af te stemmen over de samenwerking op uitvoerend niveau.

VOLDOENDE TIJD EN MIDDELEN

Voor een goede uitvoering van alle facetten van de rol van brugfunctionaris heeft hij/zij daarvoor voldoende uren per week nodig. De hoeveelheid is afhankelijk van de grootte van de school, wijk en problematiek, maar bedraagt idealiter 24 uur en minimaal 12 uur per week. Deze inzet dient er ook te zijn op momenten dat de scholen gesloten zijn, in de avonden, weekenden en (school)vakanties. Dat zijn soms juist te momenten waarop de brugfunctionaris het verschil kan maken t.o.v. de school. Daarnaast dient een brugfunctionaris te beschikken over de juiste middelen, waaronder een (klein) budget

om dingen te organiseren als er bij meerdere ouders of kinderen een gedeelde behoefte heerst.

VRIJE RUIMTE

De brugfunctionaris gaat vindingrijk op zoek naar manieren om in contact te komen met gezinnen of hen te ondersteunen bij hun problematiek. Hiervoor moet de brugfunctionaris soms 'out of the box' handelen. De brugfunctionaris moet hiervoor van zowel de eigen organisatie als van de school de ruimte voelen en krijgen voor dit handelen. Ook als het achteraf gezien niet is gegaan zoals gehoopt, is het van belang om de brugfunctionaris van 'rugdekking' te voorzien.

CONTINUÏTEIT EN LANGDURIG COMMITMENT

Het goed neerzetten van de rol van brugfunctionaris vereist tijd. De brugfunctionaris moet de doelgroep, school en wijk leren kennen en een bekend gezicht worden in de school en wijk, voordat het maximale uit deze rol gehaald kan worden. Daarom is het van belang dat er continuïteit is in de samenwerking met de school, één persoon langdurig betrokken blijft en langdurige commitment en draagvlak aanwezig is. Door een zo vroeg mogelijke en langdurige inzet kan de brugfunctionaris tevens in alle fasen én kwetsbare overgangen met de gezinnen meelopen en een bijdrage blijven leveren door het gezin betrokken te houden bij de ontwikkeling van het kind.

FUNCTIEPROFIEL

WAARDE INZET KINDER-/ JONGERENWERKER ALS BRUGFUNCTIONARIS

Een brugfunctionaris heeft een unieke positie in de wijk, op school en bij gezinnen. Om deze rol goed uit te kunnen oefenen, beschikt de brugfunctionaris in ieder geval over de volgende competenties.

KENNIS OVER DE LEEFWERELDEN EN DE SYSTEEMWERELD

De brugfunctionaris beschikt over kennis over de verschillende leefwerelden van gezinnen (school, thuis, wijk én online) en van de systeemwereld (gemeente, loketten etc.) én is in staat de verbinding hiertussen te leggen.

LOKAAL NETWERK

De brugfunctionaris beschikt over een sterk en relevant lokaal netwerk van partners waar gezinnen mee te maken (kunnen) krijgen, zoals scholen, buursportwerk, gemeente, woningbouwverenigingen enz. Hij/zij weet hoe en wanneer dit netwerk in te zetten ten behoeve van gezinnen of de school.

VERBINDEND EN SAMENWERKEND

De brugfunctionaris is in staat om met verschillende personen (zowel doelgroep als partners) de verbinding te maken, door aan te sluiten bij hun belevingswereld, te werken vanuit de behoeften en vanuit gelijkwaardigheid samen te werken.

FLEXIBEL EN INVENTIEF

De brugfunctionaris denkt 'out of the box' en komt met inventieve en flexibele oplossingen voor gezinnen in complexe situaties. Hij/zij is niet gebonden aan vaste protocollen of werkwijzen, maar handelt wel vanuit methodische principes.

OPVOEDKUNDIG EN ERVAREN

De brugfunctionaris heeft een hbo-werk- en denkniveau, kennis van pedagogiek en opvoedkunde en ervaring in het sociaal werk. Hij/zij is daarom ook in staat om met IB'ers en orthopedagogen mee te denken bij het maken van plannen en het inzetten van interventies.

ONZE WERKWIJZE

We werken leefwereld gericht, we sluiten aan vanuit de leefwereld van de leerlingen en hun ouders (en omgeving) en stellen daarbij de leerling en hun ouders (en omgeving) hierbij centraal. Vanuit hier bouwen we aan een duurzame vertrouwensrelatie. Dit betekent dat we:

- De doelgroep kwetsbare inwoners (incl. de zorg/systeemmiddlers) in beeld hebben.
- In contact staan met deze doelgroep.
- Een vertrouwensrelatie hebben/opbouwen van waaruit we motiveren, informeren, verbinden en ondersteunen.
- Problemen (vroeg)signaleren op thema's zoals armoede, verwaarlozing, (pest)gedrag, maar ook talent.
- Weten wat er nodig is.
- Deel uitmaken en kennis, contact en korte lijnen met het (wijk) netwerk en de systeemwereld hebben.

KENNIS EN ERVARING

- We zetten al in op de functie brugfunctionaris op PO-scholen in de focuswijken Tilburg-Noord, West en Groenewoud.
- Dit doen we op maat. Een combinatiefunctie brugfunctionaris en Kids + R-Newt-medewerker zetten we in waar het nodig is en kan.
- We zien dat:
 - Ouders en de leerlingen tot bloei komen en elkaar versterken wat bijdraagt aan een goed leer- en ontwikkelproces van de leerlingen.
 - De leerkrachten meer ruimte krijgen om zich te richten op het leer- en ontwikkelproces van de leerlingen.
 - Dit de verbinding met de wijk en ook de gerichte inzet op (preventieve) talentgerichte ondersteuning in de wijken versterkt.
- We vinden kwaliteit belangrijk. We zetten in op het vakmanschap van onze medewerkers. We zorgen voor intervisie/verbinding met de wijken en doorontwikkeling van expertise op individueel en functie-inhoudelijk niveau.

SAMENWERKING

Naast onze partners in de wijk werken we op de scholen samen met GGD en SMW. Om de ondersteuning van leerlingen en ouders op scholen verder te versterken gaan we de komende periode samen met deze partners op de scholen onderzoeken waar de overlap zit en hoe we elkaar kunnen versterken.

KANSEN

We zien kansen in het doorontwikkelen van een doorgaande PO-VO-lijn wat de ondersteuning van leerlingen en ouders (en omgeving) versterkt aangezien we kunnen voortbouwen op de reeds bestaande verbindingen en opgebouwde relaties met ouders, leerlingen en betrokken partners in het PO. We hebben hier reeds ervaring in opgedaan in verschillende gemeenten.

Meer info

www.r-newt.nl/kids
secretariaat@r-newt.nl

Instagram: [R-Newt](#)
Facebook: [R-Newt](#)

**R-
NE | KIDS
WT**